

**Uniwersytet
SWPS**

**UNIwersytet
WARSZAWSKI**

V Zjazd Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego

11-13 września 2025

Uniwersytet SWPS, Uniwersytet Warszawski

Informacje Organizacyjne

Miejsca, w których odbywa się Zjazd

1. W dniach 11 i 13 września (czwartek i sobota): [Uniwersytet SWPS w Warszawie, ul. Chodakowska 19/31](#)

sale: S111, S112, S109 - znajdują się obok siebie na I piętrze, w skrzydle południowym uczelni (budynek będzie oznakowany; rejestracja odbywać będzie się w hallu przy głównym wejściu)

2. W dniu 12 września (piątek): [Uniwersytet Warszawski, Instytut Kultury Polskiej, Krakowskie Przedmieście 26/28, Budynek Instytutu \(Szpital Św. Rocha\)](#)
 - o sale: 3, 5, 9

Panele

11.09 (SWPS) INSTYTUCJE, KRYZYS, TROSKA O DOBRO WSPÓLNE

We wspólnej rozmowie podejmiemy temat kryzysów dotyczących instytucji akademickich, artystycznych i kulturalnych w Polsce. Zastanowimy się, w jaki sposób nowe formy wytwarzania i upowszechniania wiedzy (szczególnie wiedzy o kulturze i sztuce) mogą oddziaływać na instytucje, ew. mogą przyczynić się do wychodzenia z kryzysów / przezwyciężania ich. Przyjrzymy się najważniejszym wyzwaniom, a także najbardziej inspirującym pomysłom na przekształcanie kryzysów i troskę o dobro wspólne.

Biogramy

dr Joanna Orlik, zastępczyni dyrektora Narodowego Centrum Kultury, kierowała Małopolskim Instytutem Kultury w Krakowie, tworzyła polityki kulturalne, prowadziła badania nad sektorem kultury, organizowała liczne konferencje i wydarzenia branżowe. Była zaangażowana w Ruch Obywateli Kultury oraz działania Stowarzyszenia Forum Kraków. Była inicjatorką licznych projektów z obszaru kultury i polityk kulturalnych. Wspierała rozwój horyzontalnych programów regionalnych i samorządowych, m.in. w zakresie edukacji kulturalnej, rozwoju domów kultury, bibliotek i dziedzictwa kulturowego.

Od lat zajmuje się szeroko rozumianą problematyką integracji i włączania społecznego, a także działaniami na rzecz podnoszenia kompetencji kadr kultury.

Aleksandra Szymańska, menedżerka kultury, socjolożka, ekspertka w obszarze polityk kulturalnych, dyrektor Centrum Rozwoju Przemysłów Kreatywnych, była dyrektorką strategiczną Biura Gdańsk 2016 i współautorką projektu starań o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury dla Gdańska. Kierowała Instytutem Kultury Miejskiej w Gdańsku (2011-2024), w którym współtworzyła szereg wydarzeń kulturalnych, m.in. Festiwal Narracje, Gdańskie Spotkania Literackie +Odnalezione w tłumaczeniu+, Festiwal Schopenhauera. Nadzorowała proces realizacji nowej siedziby Instytutu Kultury Miejskiej – Kunsztu Wodnego, otwarty we wrześniu 2023.

Anna Łazar, dyrektor Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, kuratorka międzynarodowego programu współpracy artystycznej Free Word w ramach Gdańska Miasta Literatury, członkini zespołu Archiwum Kobiet. Autorka tekstów i tłumaczka. Redaktorka książki o sztuce Aleksandry Kubiak „Zrobię serce” (2022). Kuratorka wystaw sztuki współczesnej „Spójrz na tę chwilę, jak wibruje” (Galeria Arsenał w Białymstoku, 2024), „Morderstwo do zaakceptowania” (Berlin, 2022), „W jakim pięknym miejscu jesteśmy” (Muzeum Sztuki w Łodzi, 2022). Pracowała w dyplomacji publicznej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych jako zastępca dyrektora i pełniła obowiązki dyrektora w Instytutach Polskich w Kijowie (2008-2014) i Sankt Petersburgu (2015-2018) oraz jako kuratorka w Muzeum Sztuki w Łodzi (2021-2022). Członkini polskiej sekcji AICA.

dr Mikołaj Iwański, ekonomista, filozof, krytyk sztuki, prorektor ds. artystyczno-naukowych Akademii Sztuki w Szczecinie, członek zarządu Obywatelskiego Forum Sztuki Współczesnej. Zajmuje się badaniem ekonomicznych i społecznych aspektów funkcjonowania sztuki.

Keynote speaker 1: Cassie Thornton

11.09 (SWPS) Cassie Thornton *What if we call it a care crisis?*

Racial capitalism is a care crisis. The earth is our hospital. Caregivers are pirates. Solidarity is policed. ADHD is climate change. We are nature defending itself. And even the most educated thinkers can't imagine how to stop a genocide.

The world is in collapse mode– what if we call it a care crisis? If you have a conversation with your own body about the care crisis, you will feel its scale: as big as our burning planet, as tiny as the feeling you don't know how to share with anyone. Understanding its meta and micro scale — that both produces and is produced by apocalypse — potentially reorganizes "the polycrisis" into something we can work with as individuals and collectively, as experts and as regular people who have the capacity to care.

In this talk, Cassie will expand on how the care crisis demands that we care for the carers, and in doing so, we all get involved in producing social medicine. What if the most important work for the cognitariat is to come to know that our greatest power may be in the embodied and the relational? What if our work is to organize systems to distribute our own collective non-expert care? What would a hospital look like where all caregivers are cared for by teams of non-experts? Bio Cassie Thornton is changing. In the apocalypse, everything must change, including us and the work we value and how we value things. We call Cassie an artist because we don't have a better title for someone working this hard on invisible stuff, like changing. But in another time, she might have been called a janitor, one in a long line of descendents of Janus –two faced god of transitions, time and

passages– in Ancient Roman myth. Cassie has come to clean up the messes of her confused, lonely and dysfunctional family, the beneficiaries of the western empires.

Bio

A two-faced catalyst, Cassie works in at least two ways to clean up some of the old colonial and capitalist garbage lying around our collective psychic architecture. First, using good-natured practices she has developed including The Hologram, she helps groups and individuals build social infrastructure with trust, integrity and communication that will naturally evict hierarchies and toxic uses of power. This work includes workshops, consulting, and lectures about care, debt and crisis. This work can live independently or can be the groundwork for the second type of work, which includes sharp and incisive political art about the absurdity of our most sacred social structures (power, privilege, financialization and security) on a burning planet. This work has recently included writing extensively about The Flat White Dimension where we drink coffee and talk about the world burning, attending a tech conference as a working class elder from the future, or turning a Swiss Spa into a place that transforms privilege into something useful. Cassie wrote a popular book called The Hologram published by Pluto Press, and helped launch an international social movement where all caregivers are cared for. She is also a steward for a bar that is secretly a social clinic in Berlin called The Casino for Social Medicine.

Cassie Thornton A co, jeśli nazwiemy to kryzysem opieki?

Kapitalizm rasowy to kryzys opieki. Ziemia jest naszym szpitalem. Osoby opiekujące się to piraci. Solidarność podlega kontroli. ADHD to zmiana klimatu. Jesteśmy naturą broniącą się. Nawet osoby najbardziej wykształcone nie potrafią sobie wyobrazić, jak powstrzymać ludobójstwo.

Świat pogrąża się w chaosie – a co, jeśli nazwiemy to kryzysem opieki? Jeśli porozmawiasz ze swoim ciałem o kryzysie opieki, poczujesz jego skalę: tak wielką jak nasza płonąca planeta, tak małą jak uczucie, którym nie umiesz się podzielić. Zrozumienie jego meta- i mikroskali potencjalnie przekształca „polikryzys” w coś, z czym możemy pracować jako jednostki i zbiorowość, jako eksperci i zwykli ludzie, którzy mają zdolność do opieki.

W swoim wykładzie Cassie Thornton omówi o tym, że kryzys opieki wymaga od nas dbania o opiekunów, a tym samym zaangażowania wszystkich w tworzenie medycyny społecznej. A co, jeśli najważniejszym zadaniem dla kognitariatu jest uświadomienie sobie, że nasza największa siła może tkwić w tym, co ucieleśnione i relacyjne? A co, jeśli naszym zadaniem jest zorganizowanie systemów dystrybucji zbiorowej, niesprofesjonalizowanej opieki? Jak wyglądałby szpital, w którym wszyscy opiekunowie są otoczeni opieką zespołów niebędących ekspertami? Bio Cassie Thornton się zmienia. W czasach apokalipsy wszystko musi się zmienić, łącznie z nami, pracą, którą cenimy, i tym, jak cenimy rzeczy. Nazywamy Cassie Thornton artystką z braku lepszego określenia dla kogoś, kto tak ciężko pracuje nad tym, co niewidoczne, jak zmiana. Ale w innych czasach możnaby ją nazwać sprzątaczką, jedną z potomkin Janusa – rzymskiego bóstwa przemian, czasu i transformacji. Cassie przyszła, aby posprzątać bałagan po swojej zagubionej, samotnej i dysfunkcyjnej rodzinie, beneficjentach zachodnich imperiów.

Bio

Cassie Thornton działa na co najmniej dwa sposoby, aby oczyścić naszą zbiorową architekturę psychiczną ze starych kolonialnych i kapitalistycznych śmieci. Po pierwsze, wykorzystując opracowane przez siebie dobre praktyki, w tym Hologram, pomaga grupom i jednostkom budować infrastrukturę społeczną opartą na zaufaniu, uczciwości i komunikacji, która w naturalny sposób eliminuje hierarchie i toksyczne wykorzystywanie

władzy. Praca ta obejmuje warsztaty, doradztwo i wykłady na temat opieki, zadłużenia i kryzysu. Może ona istnieć niezależnie lub stanowić podstawę dla drugiego rodzaju działań, które obejmują ostrą i wnikliwą sztukę polityczną dotyczącą absurdalności naszych najświętszych struktur społecznych (władza, przywileje, finansjalizacja i bezpieczeństwo) na płonącej planecie. Ostatnio praca ta obejmowała obszerne pisanie o *The Flat White Dimension*, picie kawy i rozmowę o płonącym świecie, uczestnictwo w konferencji technologicznej jako starszyzna klasy robotniczej z przyszłości lub przekształcenie szwajcarskiego spa w miejsce, które zamienia przywileje w coś użytecznego. Cassie napisała popularną książkę zatytułowaną *The Hologram*, wydaną przez Pluto Press, i pomogła zapoczątkować międzynarodowy ruch społeczny, w ramach którego wszyscy opiekunowie są otoczeni opieką. Jest również stewardessą w barze, który potajemnie pełni funkcję kliniki społecznej w Berlinie, zwanej The Casino for Social Medicine.

Keynote speaker 2. Jeremi Szaniawski

13.09 (SWPS)

Prof. Jeremi Szaniawski

University of Massachusetts - Amherst

A co by na to Jameson (1934-2024)? Kulturoznawstwo w Stanach Zjednoczonych, circa 2025

Minął prawie rok od śmierci wielkiego krytyka marksistowskiego Fredrica Jamesona. Jako jeden z jego licznych uczniów zamierzam przyrzeć się ewolucji jego poglądów na temat tego, co obecnie stanowi zespół badań, które można właściwie określić mianem post-kulturoznawczych w amerykańskim świecie akademickim.

Bio

Prof. Jeremi Szaniawski zajmuje się polskim i rosyjskim kinem i literaturą, kinem belgijskim, współczesną teorią i filozofią filmu autorskiego, spuścizną Stanleya Kubricka, teorią marksistowską oraz scenopisarstwem. Jako kierownik katedry w Amesbury odpowiada się m.in. za promocję kultury polskiej. Wykładał na Koreańskim Narodowym Uniwersytecie Sztuk Pięknych, Uniwersytecie Massey, Uniwersytecie Bogazici, Emerson College European Campus i na Université Libre de Bruxelles. Jest autorem monografii *The Cinema of Alexander Sokurov: Figures of Paradox* (Wallflower/Columbia, 2014) oraz współredaktorem wielu prac zbiorowych, m.in. *Directory of World Cinema: Belgium* (z Marcelline Block, Intellect/Chicago, 2014), *The Global Auteur: The Politic of Authorship in 21st Century Cinema* (z Seung-hoon Jeong, Bloomsbury, 2016), *On Women's Films Across Worlds and Generations* (z Ivone Margulies, Bloomsbury, 2019), *After Kubrick: a Filmmaker's Legacy* (Bloomsbury, 2020), *Fredric Jameson and Film Theory: Marxism, Allegory, and Geopolitics in World Cinema* (z Keithem Wagnerem i Michaeliem Cramerem, Rutgers UP, 2022), *Gender, Power, and Identity in The Films of Stanley Kubrick* (z Karen Ritzenhoff i Dijana Metlic, Routledge, 2023) oraz *Mitteleuropa: środkowoeuropejska wyobraźnia w filmach Stanleya Kubricka* (z Nathanem Abramsem, Berghahn, 2024).

Opłaty

Przypominamy o konieczności rejestracji i wniesienia opłatyjazdowej do 14 sierpnia 2025. Możecie Państwo tego dokonać za pomocą tego linka: <https://5zjazdptk.systemcoffee.pl/>

Wyżywienie

Podczas Zjazdu przewidujemy:

- **na Uniwersytecie SWPS:** serwis kawowy i przekąski przez cały czas (11 oraz 13 września) a także lunch (w czwartek, 11 września, bon na 30 zł, a w sobotę, 13 września, jedno danie obiadowe: wegetariańskie lub mięsne)
- **na Uniwersytecie Warszawskim:** serwis kawowy, wegetariańskie przekąski i zupę (12 września)

Dodatkowo polecamy następujące miejsca, gdzie można zjeść i napić się.

W pobliżu USWPS:

- **Żona Krawca** <https://goo.gl/maps/ZzRWk2akGp2wqP7HA> - wysokiej jakości kawa, kanapki, późne śniadania, ciastka
- **Sour Deli** <https://goo.gl/maps/1XYLMAFjUHpxiAJy5> - wysokiej jakości kawa, kanapki, późne śniadania, ciastka
- **Vebap** <https://goo.gl/maps/P1bvUCazeNegXqJf7> - wegetariańskie wrapy
- **U & Mi** <https://goo.gl/maps/t9KBOHvfZHPLdHXd6> - kuchnia roślinna z Azji Południowo-Wschodniej
- **Yatta Ramen** <https://goo.gl/maps/v3bVaxcb22uuLQQR8>
- **Sweetness Pastry** <https://goo.gl/maps/DN1CqWSKQm5KfrN3A>
- **Bistro Kamionek** <https://goo.gl/maps/OdkC1AbFJzfmKfCz8> - lunch, jedzenie barowe
- **Pizzeria Viadomo** <https://goo.gl/maps/ZaNvSUrQBHTef4yQA>
- **Winna Żona** <https://goo.gl/maps/hYetV5T8o43zgVCS9> - winiarnia i przekąski
- **Warszawa Wschodnia autorstwa Mateusza Gessler** <https://goo.gl/maps/q9Mvs9vjyqvobs8C6> - raczej fantazyjne i drogie, ale dobre jedzenie

W pobliżu Uniwersytetu Warszawskiego jest bardzo wiele restauracji i barów, w tym:

- **Ale** **Sztuka:** https://restauracjaalesztuka.pl/?gad_source=1&gad_campaignid=22739106848&gbraid=0AAAAA_5acVxIOv60erFR2n31-gFbRx9g&gclid=CjwKCAjwlOrFBhBaEiwAw4bYDSdrIcOkciI1-yBabm8cuhDz59LQuBf7CWAxrczZOj9OeF9-ia6gQxoCVyEQAvD_BwE
- **Falla Warszawa** <https://fallawege.pl/warszawa/>
- **Sour** <https://www.instagram.com/sour.warszawa/?igsh=MXN5czA5aGU4aGxmNW%3D%3D>
- **Oma** <https://restauracjaoma.pl/>
- **Pho2** <https://www.instagram.com/phokwadrat/>
- **SAM** <https://www.facebook.com/sampowisle?fref=ts>

Bankiet Zjazdu

Bankiet i spotkanie networkingowe odbędzie się w piątek, 12 września o 19:00 w LESIE ([LAS: Lokalna Atrakcja Stolicy](#)) przy ul. Solec 44. W opłacie zjazdowej przewidziane są przekąski i napoje (w tym open bar przez 6h).